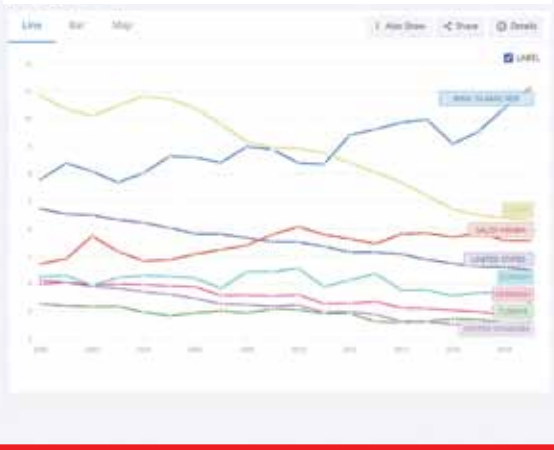

نمودار یک - سطح شدت انرژی در ایران و کشورهای دیگر منطقه و جهان

گازی پتروشیمی ها و فرمول آن، در سال ۱۳۹۴ پس از کسب و قوس های فراوان، وزارت نفت بالاخره فرمول نرخ خوراک واحدهای پتروشیمی را بر اساس متوسط قیمت فروش داخلی گاز و همچنین ۴ هاب گازی دنیا تعیین و برای شفافیت هر چه بیشتر و امکان سرمایه گذاری در این صنعت، اعتبار این فرمول را ۱۰ سال تعیین کرد. این فرمول با در نظر گرفتن فروش گاز توسط ایران و همچنین ۴ هاب گازی مهم دنیا، عملاً یکی از بهترین فرمول ها برای تعیین قیمت خوراک پتروشیمی به دور از رانت و به شکل شاور و مرتبط با قیمت های جهانی است.

با این حال، سال گذشته با وجود ارسال لایحه بودجه با در نظر گرفتن فرمول شاور خوراک گاز، برای حمایت از بازار سرمایه فرمول شاور و شفاف خوراک گاز حذف شد و قیمت خوراک گاز پتروشیمی ها با سقف ۵ هزار تومان تعیین شد؛ تصمیمی که نه تنها کمکی به بورس و کاهش شدت مصرف در کشور نکرد، بلکه با کاهش حداقل ۷۵ هزار میلیارد تومانی منابع پایدار انرژی در تبصره ۱۴ قانون بودجه، موجب کسری بودجه و در نهایت عدم تحقق منابع این تبصره مهم بودجه شد.

این در حالی است که اگر فرمول خوراک به صورت شاور اجرایی می شد و بدون رانت، خوراک و سوخت به صنایع اعطا می شد تا ۱۶۷ هزار میلیارد تومان منابع بودجه را در ۱۲ ماهه افزایش می داد که متأسفانه به دلیل حذف فرمول شفاف و شاور خوراک گاز، همه این موارد به محاق رفت.

موضوع بهینه سازی مصرف انرژی در بخش صنایع یک برنامه ریزی بلندمدت است و مسأله اصلی در این زمینه شناسایی و واقعی سازی قیمت سوخت و خوراک گاز صنایع با قیمت های جهانی است. سال ۱۳۹۴ پس از کسب و قوس های فراوان، بالاخره یک فرمول شاور و شفاف تعیین شد و اعتبار ۱۰ ساله داشت اما متأسفانه در اقدامی خلاف منافع ملی کشور و در جهت اعطای رانت بیشتر به صنایع بورسی، نه تنها منابع پایدار بودجه حذف و یک عدم انفع اقتصادی چندین میلیارد دلاری ایجاد شد، بلکه به اسم مردم و از جیب بیت المال، برای مدیران صنایع بورسی، حاشیه سود ایجاد شد که در نتیجه این رانت های نجومی، کارنامه نجومی نیز برای برخی ایجاد شد.

چگونه رانت خوراک و سوخت ارزان، کشورمان را کم بهره ورترین کشور صنعتی جهان در زمینه انرژی کرد؟

رانت انرژی، قاتل بهره وری

میزان شاخص «شدت انرژی» در ایران بیانگر مصرف بسیار بالای انرژی به ازای هر واحد تولید ناخالص داخلی در مقایسه با اقتصادهای بزرگ دنیا است

ارزان آن هم به صورت زورده به حیات خود ادامه دهند. در این زمینه، لزوم تغییر در توسعه صنعتی کشور و تعیین میزان استاندارد بهینه مصرف و همچنین اعمال جریمه و مالیات سنگین برای واحدهایی که از میزان استاندارد بهینه خود مصرف بالاتری دارند، بسیار ضروری است اما از همه این عوامل مهم تر اجرا و شناسایی قیمت سوخت صنایع است.

قیمت سوخت صنایع به قیمت خوراک گاز پتروشیمی ها پگ (Peg) شده است و معادل درصد مشخصی از قیمت خوراک پتروشیمی هاست. در زمینه قیمت خوراک پتروشیمی ها به دلیل وابستگی قیمت سوخت صنایع به قیمت خوراک پتروشیمی ها، عملاً مهم ترین عامل برای محاسبه بارانه اعطایی به شکل سوخت یا خوراک به صنایع، همین قیمت است. در رابطه با قیمت خوراک

ازای هر واحد تولید ناخالص داخلی را نشان داده است. هزینه بسیار پایین انرژی در کشور از یک سمت و نبود صرفه اقتصادی برای بهینه سازی مصرف از سوی دیگر سبب شده است صنایع کشور بشدت به رانت انرژی ارزان وابسته شوند که این موضوع در ایام بررسی بودجه و کاهش درآمدهای پایدار بودجه کاملاً مشهود است.

این روند، در صورت تداوم به یک فاجعه تبدیل خواهد شد. در شرایطی که کشورهای دنیا از آغاز سال ۲۰۰۰ میلادی به سمت بهینه سازی مصرف انرژی در صنایع و کاهش شدت مصرف انرژی رفتند، ایران با روند بسیار مخرب و صعودی به نخستین کشور دنیا در شدت انرژی تبدیل شده و این موضوع سبب شده نه تنها فرصت های بسیار زیادی در بحث تجارت انرژی برای کشور از بین برود، بلکه بسیاری از بنگاه های اقتصادی تنها با رانت انرژی

کاهش یافته است. صعودی است. مهم ترین دلیل افزایش مصرف انرژی در ایران نیز پایین بودن نرخ انرژی سوخت است. شاخص شدت انرژی در حقیقت میزان انرژی مصرف شده به ازای هر واحد تولید ناخالص داخلی است. به معنای دیگر، شدت انرژی بیانگر قیمت یا هزینه تبدیل انرژی به تولید ناخالص داخلی است. به عنوان مثال اگر شدت مصرف انرژی در کشور «الف» ۳ برابر کشور «ب» باشد، یعنی کشور «الف» برای تولید میزان برابری کالا و خدمات ۳ برابر کشور «ب» انرژی مصرف کرده است. این شاخص با واحدهای متفاوتی از جمله کیلوگرم نفت بر دلار (KOE/\$) بیان می شود.

در نمودار شماره یک، مقایسه شاخص شدت انرژی با Energy Intensity در ایران و دیگر کشورهای دنیا، بخوبی وضعیت بسیار بد میزان انرژی مصرف شده به

گروه اقتصادی؛ یکی از موضوعات مهم در زمینه تجارت انرژی، مصرف خارج از الگوی بهینه و خارج از استاندارد سوخت و خوراک گازی توسط صنایع بزرگ کشور است. سیاست توسعه صنعتی ایران با استراتژی تخصیص انرژی ارزان به صنایع انرژی بر تغییر جدی کرد ولی به دلیل افزایش ناهمگون و غیربهینه در بخش مصارف؛ چه در بخش نیروگاهی و چه در بخش صنایع و نبود صرفه اقتصادی جهت بهینه سازی مصرف به دلیل قیمت پایین انرژی، شاهد هدررفت بسیار بالای انرژی در این بخش هستیم.

به گزارش «وطن امروز»، طبق آخرین آمار آژانس بین المللی انرژی، در ایران بیش از ۲ برابر متوسط جهانی برای تولید کالا و خدمات انرژی مصرف می شود و روند مصرف سالانه برخلاف تجربه سایر کشورهای دنیا که

کارشناس انرژی مطرح کرد

رانت عظیم خوراک ارزان برای پتروشیمی ها

شد، وزارت نفت تمام شرکت های پتروشیمی را به بخش خصوصی واگذار کرد. در حال حاضر، رانت عظیمی در زمینه خوراک پتروشیمی ها داده می شود و شرکت های خصوصی با استفاده از خوراک و سوخت ارزان قیمت به تولید می پردازند و محصول خود را که جزء مواد اولیه صنایع پتروشیمی است، با دلار و یورو در بازارهای جهانی به فروش می رسانند و سود سرشاری عایدشان می شود.

مرتضی بهروزی فرد، کارشناس انرژی درباره بالا بودن شدت مصرف انرژی در کشورمان تصریح کرد: اینکه گفته می شود ما نسبت به کشورهای دیگر مصرف بالاتری داریم، درست است و متأسفانه همیشه اینطور بوده است. ایران همواره به عنوان یکی از دارندگان بزرگترین ذخایر گازی جهان مطرح بوده است. ما این ذخایر را به عنوان یک مزیت نسبی در نظر گرفتیم و بر مبنای این پیش فرض توسعه صنعت و اقتصاد کشور رخ داد. با این تصور که ما دارای مزیت نسبی هستیم و انرژی برای مان ارزان و تقریباً رایگان است، به توسعه صنایع انرژی بر پرداختیم و در این روند به بهینه سازی مصرف انرژی اصلاً توجهی نداشتیم. توسعه صنایع فولاد، مس، آلومینیوم و بویژه پتروشیمی ها که گاز پایه هستند، بر این مبنا انجام شد. حتی در زمینه توسعه پالایشگاه ها نیز به دنبال مصرف بهینه انرژی نبودیم و تمام این موارد به بالا رفتن شدت مصرف انرژی در صنایع کشورمان منجر شده است.

وی در ادامه گفت: بر اساس اصل ۴۴ قانون اساسی، به واگذاری شرکت های پتروشیمی به بخش خصوصی پرداختیم. قبلاً این شرکت ها در اختیار دولت بود. در آن شرایط اگر رانتی داده می شد و خوراک پتروشیمی ها با قیمت پایین در اختیار شرکت ها قرار می گرفت، از آنجایی که سودش به خزانه واریز می شد، این موضوع اهمیت زیادی نداشت. هر چقدر شرکت ها خوراک ارزان تر دریافت می کردند، از آن طرف سود حاصل از فروش محصولات و صادرات آنها به خزانه دولت واریز می شد اما با تفسیری که از اصل ۴۴

عضو هیات رئیسه کمیسیون اقتصادی عنوان کرد

ثابت ماندن قیمت خوراک پتروشیمی یعنی اتلاف بیت المال، تورم و هدررفت انرژی

نماینده مردم خلخال در مجلس شورای اسلامی گفت: ثابت ماندن یا کاهش قیمت گاز خوراک پتروشیمی ها در آمد دولت را کاهش می دهد. بعد جای دیگری حقوق گمرکی را بالا می برد که روی کالاهای اساسی تأثیر گذار است. دولت نباید در اینگونه موارد که هم فروش آنها خوب است و هم درآمد ۱۰۰ درصد وصولی دارد، هزینه ها را بالا ببرد در آمدش هم کاهش پیدا نمی کند، درآمد دولت که کاهش پیدا کند، باید از یک جایی این درآمد را کسب کند، پس قیمت آب، برق و گاز را افزایش می دهد و این بر مردم تأثیر گذار است. دولت اولاً به جای سقف گذاری بر فرمول خوراک، فرمول شاور و شفاف خوراک را اجرا کند و در وهله بعد در صورت حمایت، حمایت مشروط باشد و حداقل سقف قیمت خوراک گاز به ۷ یا ۸ هزار تومان افزایش یابد.

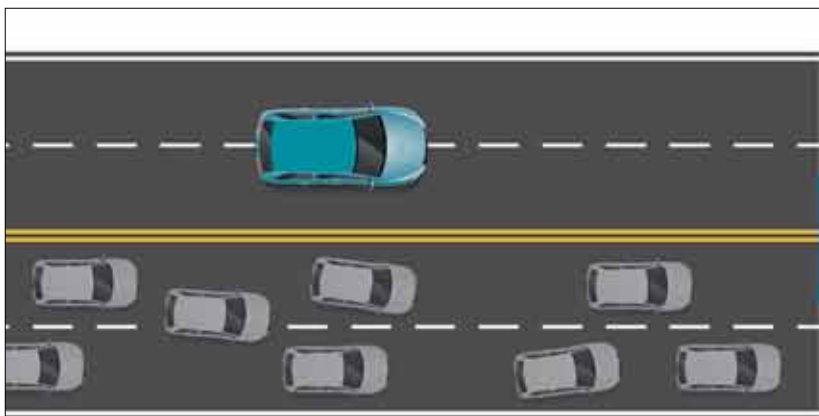

عضو هیات رئیسه کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی، در گفت و گو با «وطن امروز» درباره ثابت ماندن قیمت خوراک گاز پتروشیمی ها گفت: ثابت ماندن یا کاهش قیمت خوراک پتروشیمی ها باعث می شود اینها از رقابت جهانی به مرور خارج بشوند و تنها بر اساس رانت بیشتر امکان حرکت داشته باشند. ادامه این روند موجب خواهد شد این صنایع تنبل شوند، تحرک نداشته باشند و دنبال منفعت بیشتری با استفاده از رانت بیشتر باشند، لذا اینکه اسمال هر متر مکعب خوراک پتروشیمی ها هم ۵ هزار تومان باشد و سال آینده هم ۵ هزار تومان باشد، خیانت است.

غنی نظری اظهار کرد: ثابت ماندن قیمت خوراک پتروشیمی ها به معنای اتلاف بیت المال، فشار تورم به جیب مردم و هدررفت انرژی است. یکی از دلایلی که در کشور انرژی زیاد مصرف می شود، رانت بیشتر به پتروشیمی هاست. مگر پتروشیمی ها کالاهای شان را با قیمت سابق به مردم می دهند که خوراک را ما با نرخ سابق و با رانت بیشتری به آنها بدهیم.

نظری تأکید کرد: اینها ادعا می کنند ما ضرر می کنیم اما پرسش این است: چرا الان بانکها می روند سهام پتروشیمی ها را می خرند؟ چون در آنجا سود زیاد است، ما با ثابت ماندن قیمت خوراک گاز پتروشیمی ها مخالفیم و اگر در پیشنهاد بودجه بیاید اجازه نمی دهیم رای بیاورد. باید فرمول شفاف و شاور خوراک پتروشیمی مصوب مجلس و وزارت نفت اجرایی شود. موضوع سقف قیمتی بر خوراک پتروشیمی نه تنها رانت عظیمی دارد، بلکه درآمد دولت را نیز کاهش می دهد. دولت باید کاری کند که درآمدهای خوبی که از این محل ها می آید، درآمد قطعی صددرد وصولی باشد.

نظری خاطر نشان کرد: الان بزرگ ترین برندی که می توانیم داشته باشیم، بحث صادرات گاز است، چرا که صادرات گاز همانند نفت در بحث تحریم ها زیاد ضربه نخورده است. در بحث صادرات گاز می توانیم حرفی برای گفتن در کل جهان داشته باشیم. با توجه به اینکه وضعیت انرژی در کشورهای اروپایی مطلوب نیست، می توانیم نقش اول را در این زمینه ایفا کنیم. ما می نشینیم و بعد که بند را سبیل برد، می گوئیم کاش این کار را کرده بودیم.

این مسیر تنها متعلق به شماست.
 اینترنتی "کاملاً" اختصاصی برای کسب و کار شما

رسپینا

بزرگترین ارائه دهنده پهنای باند اختصاصی به سازمان ها در ایران

www.respina.net

@respinaofficial

تلفن: ۰۲۱-۹۲۰۰۰۰۰۰

شرکت داده پردازی رسپینا
 (سهامی خاص) - شماره ثبت: ۱۳۹۱۱
 دارای پروانه FCP به شماره ۱۴۰۱-۱۰۰
 از سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی